

Cucerirea independenței de stat și unirea Dobrogei

1. Definiție

Independență = suveranitate; regim politico-juridic conform căruia un stat nu este supus vreunei autorități străine și execută acte de politică internă și externă fără a cere permisiunea altui stat.

2. Contextul internațional

- 1875-1876 - în Bosnia-Herțegovina și Bulgaria, au izbucnit răscoale antiotomane (România a sprijinit în mod indirect aceste răscoale) ⇒ Serbia și Muntenegru au intrat în război împotriva puterii turcești, cu scopul de a își obține **independența**;
- Imperiul Rus s-a implicat în conflictele din regiune sub pretextul „*protecției slavilor din Balcani*”, iar Imperiul Austro-Ungar și România și-au declarat neutralitatea;
- 23 decembrie 1876-20 ianuarie 1877 - în cadrul Conferinței de la Constantinopol, Marile Puteri au încercat să soluționeze (fără succes) conflictele din Balcani;
- septembrie 1876 - Imperiul Otoman a adoptat o Constituție, prin care României i s-a acordat statutul de „*provincie privilegiată*” ⇒ obținerea independenței statale a devenit obiectivul major al domniei lui Carol I.

3. Cucerirea independenței de stat

- 1876-1877 - ca urmare a eșecului de obținere a independenței României pe cale diplomatică, guvernul liberal condus de Ion C. Brătianu a hotărât apropierea de Imperiul Rus, care a urmărit să obțină controlul asupra strâmtorilor și să se extindă în Peninsula Balcanică;
- octombrie 1876 - la Livadia, au avut loc negocieri între partea românească, reprezentată de prim-ministrul Ion C. Brătianu, și partea rusă, reprezentată de țarul Alexandru al II-lea (1855-1881) și ministrul de externe Alexandru Mihailovici Gorceakov;
- 4 aprilie 1877 - la București, s-a semnat Convenția româno-rusă privind trecerea trupelor ruse pe teritoriul României: a fost reglementat tranzitul armatei ruse, aceasta fiind obligată să respecte integritatea teritorială a României;
- 12/24 aprilie 1877 - Imperiul Rus a declarat război Imperiului Otoman, iar România a permis trecerea trupelor ruse pe teritoriul său spre cel turcesc;
- aprilie 1877 - Imperiul Otoman a adoptat o serie de măsuri de intimidare față de România:
 - a. Suspendarea acreditării diplomaților români din Istanbul;
 - b. Bombardarea orașelor românești de pe linia Dunării (Calafat și Brăila) și a unor puncte de frontieră;
 - c. Sechestrarea a numeroase nave sub pavilion românesc încărcate cu cereale.
- 29-30 aprilie 1877 - România a ripostat la atacurile otomane (partea română a atacat Vidinul) și încercările acestora de a trece Dunărea și a rupe legăturile diplomatice cu Imperiul Otoman ⇒ recunoașterea existenței stării de război între cele două state;
- 9/21 mai 1877 - la București, în Camera Deputaților, ministrul de externe Mihail Kogălniceanu a proclamat independența României;
- 10/22 mai 1877 - la București, în Senat, a fost proclamată independența României;
- 19/31 iulie 1877 - la Plevna, în condițiile respingerii atacurilor ruse de către otomani, Marele Duce Nicolae, comandantul armatei ruse, a fost nevoit să ceară intervenția trupelor române în conflict ⇒ rușii au acceptat ca armata română să aibă propriul comandament și bază de operațiuni;
- 30 august/11 septembrie 1877-9/21 ianuarie 1878 - trupele românești (cca. 60.000 de soldați), conduse de principele Carol, au trecut Dunărea și au participat la luptele de la Plevna (30 august/11 septembrie-28 noiembrie/10 decembrie 1877), Rahova (7/19-9/21 noiembrie 1877), Vidin (14/26 ianuarie-12/24 februarie 1878) și Smârdan (12/24 ianuarie-14/26 ianuarie 1878), contribuind în mod decisiv și cu pierderi mari (10.000 de morți), alături de forțele ruse, la înfrângerea Imperiului Otoman

(9/21 ianuarie 1878: capitularea puterii turce).

4. Unirea cu Dobrogea

- 19 februarie/3 martie 1878 - semnarea Tratatului de pace de la San Stefano, de către reprezentanții Imperiului Otoman și cei ai Imperiului Rus:
 - a. S-a recunoscut independența României, Serbiei și Muntenegrului;
 - b. Dobrogea, Delta Dunării și Insula Șerpilor au revenit Imperiului Rus, care și-a rezervat dreptul de a le schimba cu sudul Basarabiei (1856: teritoriu care a revenit Moldovei în urma Congresului de Pace de la Paris).
- Marile Puteri nu au acceptat prevederile acestui tratat (a schimbat raportul de forțe din Balcani în favoarea Imperiului Rus) și, la sugestia lui Otto von Bismarck, cancelarul Imperiului German, au hotărât desfășurarea unui Congres de pace la Berlin;
- 1/13 iunie-1/13 iulie 1878 - Congresul de pace de la Berlin a pus capăt Războiului ruso-turc din 1877-1878, confirmând în linii mari prevederile Tratatului de pace de la San Stefano;
- delegația română, condusă de prim-ministrul Ion C. Brătianu și de ministrul de externe Mihail Kogălniceanu, a acceptat prevederile legate de România:
 - a. Recunoșterea independenței României, condiționată de modificarea articolului 7 din Constituția din 1866: statutul evreilor, musulmanilor și al celorlalte etnii necreștine, care nu au avut dreptul la cetățenie;
 - b. România a cedat Imperiului Rus sudul Basarabiei (judetele Cahul, Bolgrad și Ismail) și a primit Dobrogea, Delta Dunării și Insula Șerpilor.
- 1878 - Carol I a primit titlul de „*Alteță Regală*”;
- 1878-1880 - independența României a fost recunoscută de statele Europei: de Imperiul Rus, Imperiul Austro-Ungar, Serbia și Imperiul Otoman (1878); Italia (1879); Germania, Regatul Unit și Franța;
- 1881 - Parlamentul a proclamat România regat (14/25 martie), iar Carol I și Elisabeta au fost proclamați monarhii României (10/22 mai).

5. Urmări

- România a accelerat procesul de modernizare statală;
- s-a adoptat o politică economică protecționistă și s-au dezvoltat domenii precum comerțul, sistemul bancar, căile ferate și exploatarea petrolului.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=gJth8m46cwo>

<https://www.youtube.com/watch?v=N2GcGxtQ8zg>

<https://www.youtube.com/watch?v=h4cDABQqe90>

BIBLIOGRAFIE:

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Barnea, Alexandru (coordonator), Manea, Vasile Aurel, Palade, Eugen, Teodorescu, Bogdan, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corint, București, 2007.
3. Petre, Zoe (coordonator), Căpiță, Carol, Stănescu, Ecaterina, Lung, Ecaterina, Livadă-Cadeschi, Ligia, Ciupală, Alin, Țurcanu, Florin, Vlad, Laurențiu, Andreescu, Sorin, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corint, București, 2008.
4. Adăscăliței, Felicia, Lazăr, Liviu, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corvin, Deva, 2007.
5. Băluțoiu, Valentin, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
6. Scurtu, Ioan, Cristea, Niculae, Curculescu, Marian, Dincă, Constantin, Soare, Aurel Constantin, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Economică Preuniversitară, București, 2008.
7. Dondorici, Florentina, Lica, Elena Emilia, Poamă, Emil, Ionescu, Vasile, Osanu, Octavian, Stoica, Relu, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Gimnasium, București, 2008.
8. Stan, Magda, Vornicu, Cristian, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Niculescu ABC, București, 2015.
9. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
10. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
11. Bulei, Ion, *O istorie ilustrată a românilor*, Editura Litera, București, 2018.
12. Djuvara, Neagu, *O scurtă istorie ilustrată a românilor*, Editura Humanitas, 2013.
13. Damean, Sorin Liviu, Oncescu, Iulian, *O istorie a românilor de la Tudor Vladimirescu la Marea Unire (1821-1918)*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2015.
14. Isar, Nicolae, *România sub semnul modernizării: de la Alexandru Ioan Cuza la Carol I (1859-1914)*, Editura Universitară, București, 2017.
15. Hitchins, Keith, *România: 1866-1947*, Editura Humanitas, București, 2017.